

**ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ АРХІТЕКТУРИ ТА
БУДІВНИЦТВА**

Кафедра економічної теорії та економічної кібернетики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор – проректор
з науково-педагогічної роботи

_____ Б.О.Коробко
_____ 2019 року.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економічна теорія
підготовки бакалавра
спеціальності:
193 – Геодезія та землеустрій

Полтава – 2019 рік.

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна теорія»
для студентів спеціальності: 193 – Геодезія та землеустрій

Розробник: Дубіщев В.П., в.о.завідувача кафедри Економічної теорії
та економічної кібернетики, д.е.н., професор.

Погоджено

Керівник групи забезпечення освітньої програми, д.е.н.

Г.І.Шарий

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри Економічної теорії та
економічної кібернетики

Протокол від « 28 » серпня_ 2019 року № 1.

В.о.завідувача кафедри Економічної теорії
та економічної кібернетики, д.е.н., проф.

В.П.Дубіщев

«28» серпня 2019 року

Схвалено навчально-методичною радою ННІ АБ

Протокол від «__» _____ 2019 року № ____

Голова навчально-методичної ради ННІ АБ _____ В.Ф.Пенц
«_____» _____ 2019 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		форма навчання денна	форма навчання заочна
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 19 Архітектура та будівництво	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 90			
Модулів –1	Спеціальність 193 – Геодезія та землеустрій	Рік підготовки:	
		2-й	2-й
Змістових модулів – 1		Семестр	
		2-й	2-й
Індивідуальне завдання – не передбачено	Ступінь вищої освіти <u>бакалавр</u>	Лекції	
		22 год.	2
		Практичні, семінарські	
		10 год.	2
		Лабораторні	
		0 год.	-
		Самостійна робота	
		58 год.	86
Індивідуальна робота:			
-			
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання–32/58; для заочної форми навчання – 4/86;

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Економічна теорія» є комплексне вивчення економічних відносин як форми суспільного виробництва, ґрунтовне пізнання проблеми ефективного використання суспільством обмежених виробничих ресурсів і шляхів досягнення максимальних кінцевих результатів щодо задоволення людських потреб, які невинно зростають.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Економічна теорія» є науково обґрунтувати загальні основи економічного життя суспільства, розкрити закономірності розвитку суспільного виробництва, з'ясувати механізм дії економічних законів і механізм використання їх людьми у процесі господарської діяльності, визначити істотні риси основних соціально-економічних систем та напрямки їх еволюції, з'ясувати роль політекономії у розробці шляхів формування соціально-орієнтованої економічної системи суспільства.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:
знати :

- ✓ предмет, методи та методологію цієї науки;
- ✓ основні економічні закони, закономірності функціонування і розвитку суспільного виробництва;
- ✓ загальну характеристику і основні риси економічних систем;
- ✓ способи і методи вирішення корінних проблем виробництва товарів і послуг, їх розподілу, обміну та споживання.

вміти :

- ✓ аналізувати економічні явища і процеси;
- ✓ робити узагальнення;
- ✓ застосовувати набуті знання для вирішення практичних проблем;
- ✓ збирати та опрацьовувати соціально-економічну інформацію, робити узагальнюючі висновки на науковій основі.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи економічної теорії.

Тема 1. Предмет і методи економічної теорії.

Мета теми - визначення предмета економічної теорії. структури економічних відносин, визначення методів економічних досліджень.

Предмет та метод економічної теорії. Система економічних відносин у суспільстві.

Вартість та ціна товару. Витрати виробництва та їхня структура. Рентабельність товару.

Економічні категорії і закони. Методи економічних досліджень. Функції економічної теорії, її зв'язок з іншими науками та господарською практикою.

Виробничі можливості суспільства та потреби. Необхідний і додатковий продукт.

Сутнісний зміст земельного ресурсу та земельних відносин. Особливість землі як предмету праці і засіб виробництва.

Практичне заняття №1.

Тема 2. Способи і типи суспільного виробництва. Відносини власності на землю. Еволюція форм реалізації власності на землю. Володіння, розпорядження та користування землею.

Мета теми – визначення типів суспільного виробництва, власності як економічної категорії, вивчення різноманітних типів і форм власності і їх розвиток в Україні в ринкових умовах.

Економічна система: її сутність та структурні елементи. Типи й еволюція економічних систем.

Економічний і юридичний зміст власності. Суб'єкти та об'єкти власності. Типи, види і форми власності.

Передача форм власності на землю. Володіння, розпорядження та користування землею.

Форми власності в Україні. Конституція України. Господарський кодекс. Земельний кодекс.

Тема 3. Гроші: закономірності виникнення, Сутність і функції. Умови перетворення грошей в капітал.

Мета – визначення сутності і функцій грошей, грошового обігу і його законів, виникнення і розвитку грошових відносин.

Виникнення і розвиток грошових відносин. Сутність та функції грошей. Альтернативні теорії грошей. Кредитні гроші.

Кредитна природа сучасних грошей. Закони грошового обігу. Кількість грошей в обігу. Грошова маса й грошові агрегати. Інфляція, дефляція.

Грошовий мультиплікатор. Валюта та валютні відносини. Валютні ринки. Валютні біржі світу.

Практичне заняття №2.

Тема 4. Капітал та його сутнісний зміст. Промисловий, торговий, позичковий капітал.

Мета теми – визначення сутності капіталу як економічної категорії, його видів, форм, кругообігу та обороту, стадій.

Визначення капіталу як економічної категорії. Перетворення грошей в капітал.

Промисловий, торговий, позичковий капітал. Структура капіталу. Альтернативні теорії капіталу.

Капітал та праця. Вартість робочої сили і заробітна плата. Капітал підприємства. Кругообіг й оборот капіталу. Швидкість обороту капіталу. Основний і оборотний капітал. Амортизація.

Міжгалузєва конкуренція та формування середньої норми прибутку. Ціна виробництва, її сутнісний зміст.

Тема 5. Ціноутворення в аграрному секторі. Капітал в аграрному секторі. Диференціальна земельна рента I, II.

Мета теми - з'ясувати особливість механізму ціноутворення в аграрному секторі. Сутність ренти, її форми в земельних відносинах.

Особливість виробничих відносин та ціноутворення в аграрному секторі. Капітал в аграрному секторі та особливість його функціонування. Структура капіталу в аграрному секторі. Структура ціни товару в аграрному секторі.

Диференціальна земельна рента I,II. Причина виникнення. Обмеженість земель кращої та середньої якості.

Вплив природних факторів на диференціальну ренту I. Природна родючість землі або місцезнаходження земельних ділянок щодо ринків збуту. Додатковий дохід на кращих земельних ділянках.

Диференціальна рента II та економічна родючість. Додаткові витрати. Процес інтенсифікації сільськогосподарського виробництва.

Зменшення середніх витрат виробництва і створення надприбутку у формі диференціальної ренти II.

Практичне заняття №3.

Тема 6. Абсолютна та монопольна рента, їхній сутнісний зміст.

Земельні податки і платежі. Перерозподіл ренти.

Мета теми – з'ясувати сутність абсолютної та монопольної ренти, процес їх формування.

Орендна плата, як основна форма вилучення абсолютної ренти. Реалізація абсолютної ренти через податок на землю. Розрахунок абсолютної ренти через різницю між ринковою вартістю продукції і ціною виробництва.

Абсолютна рента з кращих, середніх і гірших земельних ділянок. Причина абсолютної ренти, як монополія приватної власності на землю.

Монопольна рента в умовах реалізації продукції за монопольними цінами. Умови монопольної ренти в сільському господарстві. Наявність земельних ділянок особливої якості.

Тема 7. Ціна землі. Капіталізація земельної ренти. Інвестиції в земельний ресурс.

Визначення ціни землі при відсутності її вартості. Ірраціональний зміст ціни землі. Розрахунок ірраціональної ціни.

Ціна землі та банківський процент. Ціна землі, як капіталізована земельна рента. Сутнісний зміст прямої пропорційності розміру ренти й оберненої пропорційності банківському проценту.

Земельне право. «Земельний кодекс». Закон України «Про оцінку земель». Види оцінки земель: бонітування ґрунтів; економічна оцінка земель; грошова оцінка земельних ділянок.

Структура грошової оцінки земельних ділянок. Нормативна і експертна оцінки.

Плата за землю. «Податковий кодекс». Методика нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення

Практичне заняття №4.

Тема 8. Орендні відносини.Форми орендної плати. Структура орендної плати.

Сутність орендних відносин. Форми орендної плати. Грошова, натуральна, відробіткова форми орендної плати. Структура орендної плати. Закон України «Про оренду землі».Орендна плата, її розрахунок.

Види прав користування чужими активами та їх особливості. Сутність відносин сервітуту та суперфіцій.Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб. Сутність відносин емфітевзису.

Плата за землю.«Податковий кодекс».

Тема 9. Земельні відносини в розвинених державах світу. Земельний кадастр.

Методи розрахунку ціни землі, орендної плати, земельного податку у світовій практиці господарювання. Міжнародний досвід механізмів земельних політик. Роль та значення органів управління земельними відносинами в Європейському Союзі та інших країнах світу.

Ступінь юридичного оформлення прав на землю. Обмежувачі щодо концентрації земель сільськогосподарського призначення. Регулювання власності іноземців на сільськогосподарські землі.

Обмеження площі сільськогосподарських земель.

Науково обґрунтовані моделі, система норм і стандартів користування сільськогосподарськими землями.

Охоронні заходи та правова відповідальність щодо використання землі приватними власниками у світовій практиці господарювання.

Практичне заняття №5.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього о	у тому числі					усього о	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с.р .		л	п	ла б	ін д	с.р .
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.Загальні засади економічного розвитку суспільства												
Тема 1.Предмет і методи економічної теорії.	10	2	2	x	x	6	x	0,5	x	x	x	8
Тема 2.Способи і типи суспільного виробництва. Відносини власності на землю. Еволюція	8	2	x	x	x	6	x	x	x	x	x	10

форм реалізації власності на землю. Володіння, розпорядження та користування землею.												
Тема 3.Гроші: закономірності виникнення, суть і функції. Умови перетворення грошей в капітал.	10	2	2	x	x	6	x	0,5	0,5	x	x	8
Тема 4.Капітал та його політекономічний зміст. Промисловий, торговий, позичковий капітал.	12	4	x	x	x	8		x	x	x	x	10
Тема 5.Ціноутворення в аграрному секторі. Капітал в аграрному секторі. диференціальна земельна рента I, II.	12	2	2	x	x	8	x	0,5	0,5	x	x	12
Тема 6.Абсолютна та монопольна рента, їхній політекономічний зміст. Земельні податки і платежі. перерозподіл ренти.	8	2	x	x	x	6	x	x	x	x	x	8
Тема 7.Ціна землі та її політекономічний зміст. Капіталізація земельної ренти.Інвестиції в земельний ресурс.	12	4	2	x	x	6	x	0,5	0,5	x	x	12
Тема 8.Орендні відносини.Форми орендної плати. Структура орендної плати.	8	2		x	x	6	x	x	x	x	x	8
Тема 9.Земельні відносини в розвинених державах світу. Земельний кадастр.	10	2	2	x	x	6	x	x	0,5	x	x	10
Разом за змістовим модулем 1	90	22	10	x	x	58	90	2,0	2,0	x	x	86

Екзамен	+											
Усього годин	90	2 2	1 0	x	x	58	90	2, 0	2.0	x	x	86

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Семінарські заняття не передбачено.	Кількість годин для денної форми	Кількість годин для заочної форми
-------	-------------------------------------	----------------------------------	-----------------------------------

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин для денної форми	Кількість годин для заочної форми
1	Тема. Предмет і методи економічної теорії. 1.Предмет та метод економічної теорії.Система економічних відносин у суспільстві.. 2.Спосіб виробництва. 3.Економічні категорії і закони. 4.Методи економічних досліджень. 5.Вартість товау. Ціна та її структура у промисловості .	2	-
2	Тема .Гроші: закономірності виникнення, суть і функції. Умови перетворення грошей в капітал. 1.Виникнення і розвиток грошових відносин. 2.Сутність та функції грошей. 3. Кредитна природа сучасних грошей. 4.Закони грошового обігу. Інфляція, дефляція. 5.Грошова маса й грошові агрегати.	2	0,5
3	Тема.Ціноутворення в аграрному секторі. Капітал в аграрному секторі. диференціальна земельна рента I, II. 1.Рента, її сутність. 2.Диференціальна земельна рента I, II. 3. Абсолютна рента. 4.Монопольна рента. 5.Рента та ціна виробництва. 6. Структура цінної продукції аграрного сектора.	2	0,5
4	Тема . Ціна землі та її сутнісний зміст. Капіталізація земельної ренти.Інвестиції в земельний ресурс. 1.Вартість та ціна землі, їхній політекономічний зміст. Ірраціональний зміст ціни землі. 2.Ціна землі та банківський процент. Ціна землі, як капіталізована земельна рента. 3. Види оцінки земель: бонітування ґрунтів; економічна оцінка земель.Грошова оцінка земельних ділянок.Земельне право. Закон України «Про оцінку земель». 4. Структура грошової оцінки земельних ділянок. Нормативна і експертна оцінки.	2	0,5

5	Тема .Земельні відносини в розвинених державах світу. Земельний кадастр. 1. Методи розрахунку ціни землі, орендної плати, земельного податку у світовій практиці господарювання. 2.Ступінь юридичного оформлення прав на землю. 3.Науково обгрунтовані моделі, система норм і стандартів користування сільськогосподарськими землями.	2	0,5
		10	2

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Лабораторні заняття не передбачені	

8. Самостійна робота

Метою самостійної роботи студента є: навчитися користуватися бібліотечними фондами і каталогами, працювати з історичними та літературними джерелами, складати конспекти, аналізувати матеріал, порівнювати різні наукові концепції та робити висновки.

Види самостійної роботи студента:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- опрацювання тем курсу, які виносяться на самостійне вивчення, за списками літератури, рекомендованими в робочій навчальній програмі дисципліни;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри);
- підготовка до складання іспиту за контрольними питаннями.

Питання

для самостійного вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми	Кількість годин для денної форми	Кількість годин для заочної форми
1	Предмет і методи політичної економії.	2	6
2	Економічні потреби та виробничі можливості суспільства. Економічні інтереси.	4	8
3	Економічна система суспільства. Способи і типи суспільного виробництва.	4	6
4	Відносини власності.	6	8
5	Форми організації суспільного виробництва.Податковий кодекс України.	4	4
6	Гроші: закономірності виникнення, сутність і функції	2	4

7	Ринок. Конкуренція й основні моделі ринків.	4	6
8	Структура та інфраструктура ринку. Біржі.	2	6
9	Домогосподарства. Підприємство й підприємництво.	2	4
10	Капітал і наймана праця. Заробітна плата.	4	6
11	Ціноутворення в аграрному секторі. Капітал в аграрному секторі.	2	4
12	Диференціальна земельна рента I, II.	4	8
13	Абсолютна та монопольна рента, їхній політекономічний зміст. Земельні податки і платежі. перерозподіл ренти.	4	4
14	Ціна землі. Капіталізація земельної ренти. Інвестиції в земельний ресурс.	4	4
15	Орендні відносини. Форми орендної плати. Структура орендної плати.	4	4
16	Земельні відносини в розвинених державах світу. Земельний кадастр.	6	4
	Разом	58	86

9. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання не передбачені

10. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні, наочні та практичні методи навчання.

Словесні і наочні використовуються під час лекцій та семінарських занять.

Під час проведення лекцій використовуються такі словесні методи як розповідь, пояснення та наочні методи: ілюстрація, демонстрація.

Під час проведення семінарських занять застосовуються наочні спостереження та словесні бесіди: вступні, поточні, репродуктивні,

евристичні, підсумкові; студентами виконуються вправи: тренувальні, творчі, усні.

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при вивченні дисципліни «Економічна теорія» використовується:

- 1) Проблемні лекції
- 2) Міні-лекції
- 3) Семінари-дискусії
- 4) Робота в малих групах
- 5) Кейс метод
- 6) Презентації
- 7) Рольові ігри
- 8) Дидактичні ігри

Для активізації процесу навчання студентів викладач може творчо застосовувати різноманітні види навчальних технологій та засоби: на лекціях зосереджувати увагу на найбільш актуальних проблемних питаннях розвитку господарств розвинутих країн світу та особливостях формування світової економічної думки; заохочувати студентів до критичного сприйняття нового матеріалу замість пасивного конспектування; лекція повинна бути науковою, доступною, сприяти глибокому аналізу та засвоєнню матеріалу.

Для засвоєння студентами об'ємної та складної інформації можливе використання розроблених викладачем структурно-логічних схем. Для наочного їх зображення використовувати мультимедійний проектор або роздатковий матеріал.

На семінарських заняттях використовувати роботу в малих групах. Викладач або самі студенти діляться на малі робочі групи по 4-5 чоловік. Для створення духу змагальності та зацікавленості цим групам пропонується дати найбільш точну і вірну відповідь на поставлені викладачем питання або завдання. Можна оцінювати швидкість його розв'язання, якість або оригінальність. Групам, які не справилися із поставленими завданнями, можна запропонувати додаткові завдання.

З окремих тем дисципліни ефективними формами активізації навчального процесу можуть бути дискусії.

Якщо метою семінарського заняття є відпрацювання певного матеріалу, то такі заняття слід закінчувати виконанням самостійної роботи, економічного диктанту або тестів.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи студентів мають стати контроль відвідування занять, заохочення систематичної та активної роботи на лекціях та семінарських заняттях.

Кращих студентів доцільно залучати до науково-дослідницької роботи, виконання індивідуального творчого завдання (презентації), участі в наукових конференціях.

11. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення індивідуальних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання

конкретної роботи. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять визначається викладачем, що проводить заняття.

Модульний контроль проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок індивідуально-аудиторних занять і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формує цей модуль. Модульний контроль реалізується шляхом узагальнення результатів поточного контролю знань і проведення спеціальних контрольних заходів.

№ та назва змістового модуля	Форма контролю	Час проведення
Змістовий модуль 1. Загальні засади економічного розвитку суспільства	Тестування	Семінарське заняття №5

Підсумковий контроль – екзамен, проводиться в окремо відведений деканатом час в формі тестування. За власним бажанням студента, після складання тесту, з метою уточнення оцінки він може відповісти на 1-2 додаткових запитання (за вибором викладача).

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота														Екзамен	Сума			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9										
4	5	8	4	5	6	8	6	4									50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них до 50 балів студент може отримати впродовж семестру, решта 50 балів припадає на підсумковий контроль.

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

- робота на семінарських заняттях (відповіді на семінарах, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних семінарських занять) – до 50 балів);

Присутність на лекціях і семінарах не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є екзамен. Він здійснюється у формі письмового екзамену відповідно до вимог Положення «Про семестровий контроль у Полтавському національному технічному університеті імені Юрія Кондратюка» та Положення «Про організацію освітнього процесу у Полтавському національному технічному університеті імені Юрія Кондратюка».

Перелік питань для підготовки до екзамену

1. Предмет дисципліни “Економічна теорія”.
2. Продуктивні сили і виробничі відносини
3. Ціноутворення у промисловості.
4. Закон грошового обігу
5. Особливості функціонування паперових грошей за сучасних умов. Роль золота ,“Електронні гроші”
6. Формування системи державного регулювання економіки України
7. Економічні категорії та закони
8. Суть, причини виникнення та соціально-економічні наслідки інфляції
9. Суспільний продукт як результат виробництва, його структура
10. Функції економічної теорії. Економічна теорія – наукова основа економічної політики
11. Інфляція, її рівні. Економічні, соціально-політичні та фінансові методи стабілізації валют.
12. Вартісні форми суспільного продукту
13. Методи дослідження соціально-економічних явищ
14. Ринок: суть і функції.
15. Умови функціонування ринку
16. Зародження й розвиток шкіл з економічної теорії.
17. Структура та інфраструктура ринку

18. Національний дохід, структура використання національного доходу
19. Вплив природних факторів на диференціальну ренту I
20. Попит, чинники, які визначають його величину. Сутність закону попиту. Еластичність попиту
21. Зміст ціноутворення в аграрному секторі
22. Диференціальна земельна рента I, II.
23. Пропозиція. Сутність закону пропозиції. Еластичність пропозиції
24. Капітал в аграрному секторі та особливість його функціонування.
25. Сутність ренти в земельних відносинах.
26. Механізм утворення ринкової (рівноважної) ціни.
29. Конкуренція і ринок. Основні види конкуренції
30. Особливість виробничих відносин в аграрному секторі.
31. Диференціальна рента II та економічна родючість.
32. Сутність процесу інтенсифікації сільськогосподарського виробництва,
33. Економічний зміст надприбутку у формі диференціальної ренти II.
34. Визначення абсолютної ренти, процес її формування.
35. Сутність монопольної ренти, процес її формування.
36. Економічний зміст орендної плати,
37. Розрахунок абсолютної ренти
38. Особливість створення в землеробстві додаткової вартості,
39. Умови надлишку додаткової вартості над середнім прибутком,
40. Причина абсолютної ренти. Абсолютна рента з кращих, середніх і гірших земельних ділянок.
41. Умови монопольної ренти в сільському господарстві.
42. Структура орендної плати.
43. Визначення ціни землі.
44. Сутність ціни землі, як капіталізована земельна рента.
45. Види оцінки земель згідно закону України «Про оцінку земель».
46. Зміст процесу бонітування ґрунтів.
47. Зміст процесу економічної оцінки земель.
48. Зміст процесу грошової оцінки земельних ділянок. Структура грошової оцінки земельних ділянок.
49. Нормативна і експертна оцінки. Принципи методики нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення
50. Сутність орендних відносин. Форми орендної плати.
51. Грошова, натуральна, відробіткова форми орендної плати..
52. Сутність відносин сервітуту.
53. Сутність відносин суперфіцій.
54. Сутність відносин емфітевзису.
55. Методи розрахунку ціни землі у розвинених країнах світу.
56. Методи розрахунку орендної плати у розвинених країнах світу.
57. Методи розрахунку земельного податку у розвинених країнах світу.
58. Науково обґрунтовані моделі, систему норм і стандартів користування сільськогосподарськими землями у розвинених країнах світу.

59. Охоронні заходи та правова відповідальність щодо використання землі приватними власниками у розвинених країнах світу.

60. Структура економічних відносин.

13. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій.
2. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів.
3. Інструктивно-методичні матеріали для проміжного і підсумкового контролю знань.
4. Правила модульно-рейтингового оцінювання знань із навчальної дисципліни.

14. Рекомендована література

Базова

1. Економічна теорія : політекономія : підручник / за ред. В.Д. Базилевич . – 7-те вид., стер . – М. : Знання-Прес, 2008 . – 719 с.
2. Економічна теорія: політична економія [Текст] : навчальні форми контролю та презентації : навч. посібник / за ред. С.І. Юрій, В.В. Козюк . – К. : Кондор, 2010 . – 266 с.
3. Шарий Г.І. Інституційне забезпечення розвитку земельних відносин в аграрному секторі України: [моногр.] / Г.І. Шарий – Полтава. –2015. – 605 с. ISBN
4. .. Шарий Г.І. Державне землевпорядкування в Україні: парадигма розвитку / Г.І. Шарий // Землевпорядний вісник. – 2014. – № 10. – С. 4-6.
5. Шарий Г.І. Державне управління земельними ресурсами: стратегія і перспективи контролю за охороною земель / Г.І. Шарий // Землевпорядний вісник. – 2011. – С. 8 – 9.
6. Шарий Г.І. Державний земельний кадастр: [Навчальний посібник] / Г.І. Шарий, В.В. Тимошевський, А.М. Карюк. Ч. 2. Земельна реєстрація. Кількісний та якісний облік земель. Застосування земельного кадастру. – Полтава: ПолтНТУ, 2014. – 105 с.
7. Шарий Г.І. Деякі питання формування ринку земель сільськогосподарського призначення / Г.І. Шарий, Ю.І. Микитенко / Полтава. – 2011. – 56 с.
8. Шарий Г.І. Економічний обіг земель сільськогосподарського призначення: стан та перспективи / Г.І. Шарий // Землевпорядний вісник. – 2013. – № 9. – С. 4-9.
9. Шарий Г.І. Закордонний досвід управління та реформування земельних відносин / Г.І. Шарий // Інноваційна економіка. – 2013. – № 6. – С. 165-166.
10. Мельник Л.Ю. Економічна теорія – політекономічний контекст : навч. посібник / Л.Ю. Мельник, П.М. Макаренко . – К. : Кондор, 2008 . – 524 с.

11. Мочерний С.В. Основи економічної теорії : навч. посібник / С.В. Мочерний, О.А. Устенко . – 3-тє вид., стер . – К. : ВЦ “Академія”, 2009 . – 504 с.
12. Основи економічної теорії : навч. посібник / Ю.Г. Козак, С. С. Шаповал . – К. : Центр учб. л-ри, 2012 . – 264 с.
13. Політична економія : Навч. посібник / В.С. Савчук, О.О. Беляєв ; за ред. К.Т. Кривенко . – К. : КНЕУ, 2005 . – 508 с.
14. Політична економія : навч. посібник / за ред. О.С Степура . – К. : Кондор, 2008 . – 408 с.
15. Політична економія : підручник / О.М. Діденко, М.М. Руженський, О.Ф. Іткін ; за ред. В.Г. Федоренко . – К. : Алерта, 2008 . – 487 с.
16. Політична економія : підручник / за ред. Ю.В. Ніколенко . – К. : Центр учб. л-ри, 2009 . – 632 с.
17. Старостенко Г.Г. Політична економія : навч. посібник / Г.Г. Старостенко . – К. : Центр учб. л-ри, 2006 . – 344 с.
18. Щетинін А.І. Політична економія : підручник / А.І. Щетинін . – К. : Центр учб. л-ри, 2011 . – 480 с.

Допоміжна

1. Баб'як М.М. Економічна теорія : навч. посібник / М.М. Баб'як, Л.А. Пешенкова, А.В. Рибчук . – К. : Центр навч. л-ри, 2005 . – 208 с.
2. Білецька Л.В. Економічна теорія : політекономія, мікроекономіка, макроекономіка / Л.В. Білецька, О.В. Білецький, В.І. Савич . – 2-ге вид., перероб. та доп . – К. : Центр учб. л-ри, 2009 . – 688 с.
3. Дзюбик С.Д. Основи економічної теорії : навч. посібник / С.Д. Дзюбик, О.С. Ривак . – 2-ге вид., перероб. і доп . – К. : Знання, 2008 . – 491 с.
4. Економічна теорія : навч. посібник / А.П. Бурляй, А.М. Андрющенко, Г.І. Середа, [та ін.] . – К. : Центр учб. л-ри, 2009 . – 520 с.
5. Економічна теорія : навч. посібник / М.Х. Корецький, О.І. Дацій, Г.М. Кульнєва, І.І. Вініченко, та інші . – К. : Центр навч. л-ри, 2007 . – 256 с.
6. Економічна теорія : Підручник / за ред. В.М. Тарасевич . – К. : Центр навч. л-ри, 2006 . – 784 с.
7. Історія економіки та економічної думки : навч. посібник (модульний варіант) / Д.П. Богиня, Н.М. Краус, О.В. Манжура та ін. – Хмельницький : ХНУ, 2010. – 428 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна теорія» / В.П.Дубіщев – Полтава, 2019. – 23 с.Електронний ресурс: електронна науково-технічна бібліотека Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка.
2. Дистанційний курс навчальної дисципліни «Економічна теорія» (Електронний ресурс).

Режим доступу: <http://dist.pntu.edu.ua/course/view.php?id=58>

